

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

તમિલનાડુ રાજ્ય અને અન્ય એક

વિ.

કેથિયન પેરુમલ

ઓક્ટોબર ૧૧, ૨૦૦૪

[ન્યાયમૂર્તિ પસાયત અને ન્યાયમૂર્તિ સી.કે. ઠક્કર]

તમિલનાડુ પ્રિવેન્શન ઓફ ડેન્જરસ એક્ટિવિટીસ ઓફ બૂટલેગર્સ, ડ્રગ ઓફેન્ડર્સ, ગુન્ડાસ, ઈમમોરલ ટ્રાફિક ઓફેન્ડર્સ એન્ડ સલ્મ ગ્રેબર્સ એક્ટ, ૧૯૮૨:

કલમ ૩(૧) અને પએ – અટકાયતનો હુકમ – ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા રદ કરવામાં આવ્યો કેમ કે વન અધિકારીના અહેવાલમાં એવો ઉલ્લેખ નહોતો કે અટકાયતી જાહેર વ્યવસ્થાને જોખમરૂપ છે, જ્યારે કે આવા જ મામલામાં ઉક્ત અહેવાલને આધારે અટકાયતને યથાવત રાખવામાં આવી હતી – તેની કાયદેસરતા – ઠરાવાયું: ઉચ્ચ ન્યાયાલય તે હકીકતની નોંધ લેવામાં નિષ્ફળ રહી કે હકીકતોની ભિન્નતાને રેકર્ડ પર લાવવાની અટકાયતીની માંગણી આધારપ્રત નહોતી તેમજ કબૂલાતી નિવેદન અને પાશ્ચાદભૂની હકીકતો – વધુમાં વન અધિકારીનો અહેવાલ સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરતો હતો કે અટકાયતીની ગતિવિધિઓ જાહેર વ્યવસ્થાને અસર કરે તેમ હતી – કલમ પએ ની દ્રષ્ટિએ પણ અતિશયોક્ત

અને અસંબંધિત આધારો અટકાયતના હુકમની યથાર્થતા દર્શાવતા નથી
– આથી ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો હુકમ રદ કરવામાં આવ્યો.

કલમ ૩(૧) – નિવારક અટકાયત – સમય વીતી જવાને કારણે અટકાયતના બાકીના સમયગાળાને ભોગવવા બાબત – ઠરાવવામાં આવ્યું કે: તમામ કિસ્સાઓમાં માત્ર સમય વીતી જવો એ અટકાયતીને અટકાયતનો બાકીનો સમયગાળો ભોગવવા માટે ન મોકલવાનું કારણ બની શકે નહીં. જે આદેશ દ્વારા અટકાયતીને અટકાયતમાં રાખવાની જરૂર હતી તેમાં દર્શાવેલ સમયગાળો અને અપીલના આદેશ મુજબ જ્યારે અટકાયતીને અટકાયતમાં લેવાની જરૂર હોય તે તારીખ પરચે, વાંધાજનક કૃત્યોની અસર, તેની સાતત્યતા અને નજીકના સમયગાળાના સંબંધના અસ્તિત્વને રાજ્યએ ધ્યાનમાં લેવું પડશે.

તમિલનાડુ પ્રિવેન્શન ઓફ ડેન્જરસ એક્ટિવિટીઝ ઓફ બૂટલેગર્સ, ડ્રગ ઓફેન્ડર્સ, ગુંડાસ, ઇમોરલ ટ્રાફિક ઓફેન્ડર્સ એન્ડ સ્લમ ગ્રેબર્સ એક્ટ, ૧૯૮૨ની કલમ ૩(૧) હેઠળ 'K' ની અટકાયત કરવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદી-અટકાયતીની પત્નીએ અટકાયતના આદેશને એવા આધારે પડકાર્યો હતો કે વન અધિકારીના અહેવાલમાં ક્યાંય એવો નિર્દેશ નથી કે અટકાયતીની પ્રવૃત્તિઓ જાહેર વ્યવસ્થા માટે અત્યંત જોખમી રહી છે. રાજ્યએ એવી દલીલ કરી હતી કે શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસમાં પણ તે જ વન અધિકારીના અહેવાલનો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો હતો અને કાયદાની કલમ ૫-એ ને ધ્યાનમાં રાખીને અટકાયતનો આદેશ માન્ય રાખવામાં આવ્યો હતો, કારણ કે અપ્રસ્તુત અને અસંગત કારણ અટકાયત આદેશની કાયદેસરતા ને અસર કરતું નથી. વડી અદાલતે શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસને અલગ પાડ્યો હતો, જોકે તે વન અધિકારીના તે જ અહેવાલના સંદર્ભમાં હતો, કારણ કે જે મુદ્દાઓ અત્યારે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા તે અગાઉના કેસમાં વડી અદાલત સમક્ષ લેવામાં આવ્યા ન હતા. વડી અદાલતે એવા આધારે અરજી મંજૂર કરી હતી કે અટકાયત કરનાર સત્તાધિકારીએ અટકાયતીની ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ વિશે તારણ નોંધતી વખતે અપ્રસ્તુત બાબતોને ધ્યાનમાં લીધી હતી.

અપીલકર્તા-રાજ્ય અને અટકાયતકર્તા સત્તામંડળે વાંધો લેતા જણાવેલ કે ઉચ્ચ ન્યાયાલયે અટકાયતીની અરજ તે આધારે ગ્રાહ્ય રાખી હતી કે વન અધિકારીનો અહેવાલ વિશેષપણે આક્ષેપિત ગેરકાયદેસર ગતિવિધિઓના પાસાનો ઉલ્લેખ કરતો નહોતો; અથવા તો વાદગ્રસ્ત કાર્યો જાહેર વ્યવસ્થા માટે જોખમરૂપ હતા; સામાવાળા નં.૧ નું સ્પષ્ટ કબૂલાતનામું હતું જેમાં ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓની સ્પષ્ટ કબૂલાત દર્શાવાઈ હતી; અને ઉચ્ચ ન્યાયાલયે સદરહુ અધિનિયમની કલમ ૫એ ની અસરને ધ્યાને લીધી નહોતી.

અપીલ્સ ગ્રાહ્ય રાખતાં, ન્યાયાલયે ઠેરવ્યું કે;

૧. સુશ્રી યુ. વિજયલક્ષ્મીનો અને હાથ પરનો એ બંને કેસોમાં વન અધિકારીનો એક જ અહેવાલ હતો. ઉચ્ચ ન્યાયાલયે તેની નોંધ લીધી નહોતી કે અટકાયતી દ્વારા જે હકીકતો રેકર્ડ પર લાવવાની માંગ કરવામાં આવી હતી તે ને સમર્થન મળતું નથી. કબૂલાતનામા અને હકીકતોની પાશ્ચાદભૂની નોંધ લેવામાં આવી નહોતી. વડી અદાલતે જે હકીકતલક્ષી ભૂલ કરી છે કે વન અધિકારીના અહેવાલમાં પ્રવૃત્તિઓ જાહેર વ્યવસ્થા માટે અત્યંત જોખમી હોવા અંગે કોઈ ઉલ્લેખ નથી, તે ટકી શકે તેમ નથી. વાસ્તવમાં, તે સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે અટકાયતીઓની પ્રવૃત્તિઓએ જાહેર વ્યવસ્થા પર પ્રતિકૂળ અસર કરી છે. પર્યાવરણીય પ્રણાલીનો વિનાશ જાહેર વ્યવસ્થા માટે અત્યંત જોખમી ગણાશે. તદુપરાંત, કોઈ પણ સંજોગોમાં કાયદાની કલમ ૫-એ ની અસરને નજરઅંદાજ કરી શકાય નહીં. વિજયલક્ષ્મીના કેસમાં આ અદાલતે સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું હતું કે કાયદાની કલમ ૫-એ ને ધ્યાનમાં લેતા, કોઈ અપ્રસ્તુત અને અસંગત કારણ અટકાયત આદેશની કાયદેસરતાને અસર કરતું નથી. શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસમાં આપવામાં આવેલો નિર્ણય અલગ પાડવા યોગ્ય હતો તેમ ઠરાવવામાં વડી અદાલતે ભૂલ કરી છે. શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસનો નિર્ણય આ કેસની હકીકતોને સ્પષ્ટપણે લાગુ પડે છે. તેથી, વડી અદાલતનો આદેશ રદ કરવામાં આવે છે. [૩૨૫-જ; ૩૨૬-ડી-ઈ]

સુશ્રી યુ. વિજયાલક્ષ્મી વિ. તમિલનાડુ રાજ્ય અને અન્ય એક, એ.આઈ.આર. (૧૯૯૪) એસ.સી. ૧૬૫, આધાર લેવામાં આવ્યો.

તમામ કિસ્સાઓમાં માત્ર સમય વીતી જવો એ અટકાયતીને અટકાયતનો બાકીનો સમયગાળો ભોગવવા માટે ન મોકલવાનું કારણ બની શકે નહીં. તે બધું જ કૃત્યની હકીકતો અને વાંધાજનક કૃત્યોની અસર ચાલુ રહે છે કે નહીં તેના પર નિર્ભર છે. જે આદેશ દ્વારા અટકાયતીને અટકાયતમાં રાખવાની જરૂર હતી તેમાં દર્શાવેલ અટકાયતના સમયગાળા અને અપીલના આદેશ મુજબ જ્યારે અટકાયતીને અટકાયતમાં લેવાની જરૂર હોય તે તારીખ વચ્ચે હજુ પણ નિકટવર્તી સમયગાળાનો સંબંધ અસ્તિત્વમાં છે કે કેમ તે બાબતે રાજ્યએ વિચારણા કરવાની રહેશે. અપીલકર્તા-રાજ્ય આ સંબંધમાં બે મહિનાની અંદર જરૂરી આદેશ પસાર કરશે. [૩૨૮-બી-સી]

સુનિલ કુલચંદ શાહ વિ. ભારત સરકાર અને અન્યો, [૨૦૦૦] ૩ એસ.સી.સી. ૪૦૯, સંદર્ભ લેવાયો.

ફોજદારી અપીલીય હુકમત: ફોજદારી અપીલ નં. ૭૦૧/૧૯૯૯

મદ્રાસ હાઈકોર્ટના એચ.સી.પી. નં. ૬૪૧/૧૯૯૮ માં તા. ૦૯.૧૦.૧૯૯૮

રોજના ચુકાદા અને હુકમ માંથી.

સાથે

ક્રિ.અ.નં. ૭૦૨/૧૯૯૯

અપીલકર્તાઓ વતી અભય કુમાર, ગોપાલ કિષ્ણા અને સુબ્રોમોનિયમ પ્રસાદ.

ન્યાયાલયનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ અરિજીત પસાયત દ્વારા જાહેર કરવામાં આવ્યો.

આ બંને અપીલોમાં સમાન મુદ્દાઓ સંકળાયેલા છે. ફોજદારી અપીલ નંબર ૭૦૨/૧૯૯૯નો આક્ષેપિત ચુકાદો ફોજદારી અપીલ નંબર ૭૦૧/૧૯૯૯ના આક્ષેપિત ચુકાદા પર આધારિત છે. તેથી, ફોજદારી અપીલ નંબર ૭૦૧/૧૯૯૯માં સંકળાયેલી હકીકતલક્ષી પરિસ્થિતિનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે.

તમિલનાડુ રાજ્ય અને જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટ અને કલેક્ટર, વેલોર જિલ્લો (હવે પછી 'અટકાયત કરનાર સત્તાધિકારી' તરીકે ઉલ્લેખિત) મદ્રાસ વડી અદાલતની વિભાગીય પીઠ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાની કાયદેસરતાને પડકારે છે, જેના દ્વારા અટકાયત કરનાર સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૯.૩.૧૯૮૮ના અટકાયત આદેશને રદ કરવામાં આવ્યો હતો.

કેથિયન પેરુમલ (હવે પછી 'અટકાયતી' તરીકે ઉલ્લેખિત) ની પત્ની દ્વારા એક હેબિયસ કોર્પસ અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમની તમિલનાડુ પ્રિવેન્શન ઓફ ડેન્જરસ એક્ટિવિટીઝ ઓફ બૂટલેગર્સ, ડ્રગ ઓફેન્ડર્સ, ગુંડાસ, ઈમોરલ ટ્રાફિક ઓફેન્ડર્સ એન્ડ સ્લમ ગ્રેબર્સ એક્ટ, ૧૯૮૨ (ટૂંકમાં 'એક્ટ') ની કલમ ૩(૧) હેઠળ અટકાયત કરવામાં આવી હતી. વડી અદાલતે હેબિયસ કોર્પસ અરજીને મુખ્યત્વે એવા આધારે મંજૂર કરી હતી કે અટકાયત કરનાર સત્તાધિકારીએ અટકાયતીની ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ અથવા તે જાહેર વ્યવસ્થા માટે અત્યંત જોખમી હતી તે અંગેનું તારણ નોંધતી વખતે અપ્રસ્તુત બાબતોને

ધ્યાનમાં લીધી હતી. વડી અદાલતે આ અદાલતના શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મી વિરુદ્ધ તમિલનાડુ રાજ્ય અને અન્ય (એ.આઈ.આર. 1994 એસ.સી. 165) ના કેસના નિર્ણયને અલગ પાડ્યો હતો, જેના પર અટકાયત કરનાર સત્તાધિકારીએ આધાર રાખ્યો હતો. વડી અદાલત સમક્ષ રીટ અરજદાર (વર્તમાન પ્રતિવાદી)નું પ્રાથમિક વલણ એ હતું કે જે વન અધિકારીના અહેવાલનો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો હતો અને તે જ વાસ્તવમાં અટકાયતનો પાયો પૂરો પાડતો હતો, તેમ છતાં તેમાં ક્યાંય એવો ઉદ્દેશ નહોતો કે અટકાયતીની પ્રવૃત્તિઓ જાહેર વ્યવસ્થા માટે અત્યંત જોખમી રહી છે. રાજ્યએ એવા વલણ સાથે અરજીનો પ્રતિકાર કર્યો હતો કે સમાન બાબતમાં ઉક્ત વન અધિકારીના અહેવાલનો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો હતો. આ અદાલતે શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસમાં (ઉપર મુજબ) આ બાબતની વિગતવાર તપાસ કરી હતી અને અટકાયતને માન્ય રાખી હતી. કાયદાની કલમ ૫-એ પર એ દલીલ કરવા માટે ભરોસો મૂકવામાં આવ્યો હતો કે અટકાયતના કારણો અલગ કરી શકાય તેવા છે અને જો અટકાયતના આદેશમાં દર્શાવેલું એક કારણ નિષ્ફળ જાય, તો પણ બાકીના કારણો પર કરી શકાય છે.

વડી અદાલતે એવું નોંધ્યું, શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસમાં (ઉપર મુજબ) લેવાયેલો નિર્ણય વન અધિકારીના તે જ અહેવાલના સંદર્ભમાં હતો, તેમ છતાં જે મુદ્દાઓ અત્યારે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા તે અગાઉના કેસમાં વડી અદાલત સમક્ષ લેવામાં આવ્યા ન હતા.

અપીલકર્તાઓનું વલણ એ છે કે વડી અદાલતે અટકાયતીની વિનંતીને એવા આધારે સ્વીકારી હતી કે વન અધિકારીના અહેવાલમાં કથિત ગેરકાયદેસર

પ્રવૃત્તિઓના પાસાનો અથવા આક્ષેપિત કૃત્યો જાહેર વ્યવસ્થા માટે અત્યંત જોખમી હતા તે બાબતનો ખાસ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો ન હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ નિષ્કર્ષ હકીકતલક્ષી રીતે ખોટો છે. એ બાબત તરફ પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદી નંબર ૧ ની એક કબૂલાત હતી જેમાં ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ વિશે સ્પષ્ટ સ્વીકૃતિ હતી. કોઈ પણ સંજોગોમાં, વડી અદાલત દ્વારા કાયદાની કલમ ૫-એ ની અસરને ધ્યાનમાં રાખવામાં આવી નથી.

નોટિસની બજવાણી થઈ હોવા છતાં પ્રતિવાદી વતી કોઈની ઉપસ્થિતિ જણાઈ નથી.

વડી અદાલતે એ હકીકતની નોંધ લીધી ન હતી કે અટકાયતી દ્વારા લાવવામાં આવેલો હકીકતલક્ષી તફાવત સમર્થન આપી શકાય તેવો નથી. શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસમાં (ઉપર મુજબ) અને વર્તમાન કેસમાં વન અધિકારીનો અહેવાલ સમાન હતો. કબૂલાતના નિવેદન અને પૃષ્ઠભૂમિની હકીકતોની અસરને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી નથી.

કાયદાકીય પાસાઓ પર જતાં પહેલાં, વડી અદાલત દ્વારા ઉભી કરવામાં આવેલી ગૂંચવણને દૂર કરવી જરૂરી છે. અટકાયતના આદેશમાં હસ્તક્ષેપ મુખ્યત્વે એવા આધારે કરવામાં આવ્યો હતો કે વન અધિકારીના અહેવાલમાં ક્યાંય જાહેર વ્યવસ્થાના પાસા પર થતી અસર વિશે નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો. વાસ્તવમાં, તે સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે અટકાયતીની પ્રવૃત્તિઓએ જાહેર વ્યવસ્થા

પર પ્રતિકૂળ અસર કરી છે. તે વિશે ખાસ કરીને નીચે મુજબ જણાવવામાં આવ્યું હતું:

"માનવ જીવન ખોરાક પૂરો પાડવા માટે પાણી, શુદ્ધ હવા અને તંદુરસ્ત ખેતી પર નિર્ભર છે. વેલોર જિલ્લામાં ચંદનના વૃક્ષોનો વિનાશ આ આવશ્યક વસ્તુઓની ઉપલબ્ધતા પર ગંભીર અસર કરશે અને કુદરતી વન પર્યાવરણ પ્રણાલીના વિનાશને કારણે મોટા પાયે જાહેર જીવન માટે જોખમ ઊભું કરશે. તેથી મને લાગે છે કે આપણે જાહેર હિતમાં વેલોર જિલ્લામાં વૃક્ષોના અંધાધૂંધ છેદનને તમામ પ્રયત્નો દ્વારા અટકાવવું જોઈએ કારણ કે પર્યાવરણીય પ્રણાલી જાહેર વ્યવસ્થા પર પ્રતિકૂળ અસર પડે તે રીતે પ્રભાવિત થાય છે."

વડી અદાલતે એવું અવલોકન કરીને જે હકીકતલક્ષી ભૂલ કરી છે કે પ્રવૃત્તિઓ જાહેર વ્યવસ્થા માટે અત્યંત જોખમી હોવા અંગે કોઈ ઉદ્દેખ નથી, તે દર્શાવેલ વિગતો અને સ્પષ્ટ ઉદ્દેખને જોતા ટકી શકે તેમ નથી. તે સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે પર્યાવરણીય પ્રણાલીનો વિનાશ જાહેર વ્યવસ્થા માટે અત્યંત જોખમી ગણાશે. કોઈ પણ સંજોગોમાં કાયદાની કલમ ૫-એ ની અસરને નજરઅંદાજ કરી શકાય નહીં. શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસમાં (ઉપર મુજબ) લેવાયેલો નિર્ણય અલગ પાડવા યોગ્ય હતો તેમ ઠરાવવામાં વડી અદાલત સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલી હતી. શ્રીમતી યુ. વિજયલક્ષ્મીના કેસનો નિર્ણય આ કેસની હકીકતોને સ્પષ્ટપણે લાગુ પડે છે. એ નોંધવું જરૂરી છે કે ડી. વિજયલક્ષ્મીના કેસમાં (ઉપર મુજબ) આ અદાલતે સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું હતું કે કાયદાની કલમ ૫-એ ને ધ્યાનમાં લેતા, કોઈ અપ્રસ્તુત અને અસંગત કારણ અટકાયત આદેશની

કાયદેસરતાને અસર કરતું નથી, કારણ કે કલમ ૫-એ ચોક્કસપણે આવી પરિસ્થિતિને માટે જ દાખલ કરવામાં આવી હતી. આ અદાલતે, અન્ય બાબતોની સાથે, નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:

"બીજી દલીલ અટકાયતના કારણોના ફક્ત ૪ માં જણાવેલ હકીકતો પર આધારિત છે. અટકાયતના કારણોના ફક્ત ૪ માં જણાવેલ હકીકતો પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે ભાર બેવડો છે: (૧) ખુદા બજારમાં ચંદનના લાકડાના ઊંચા ભાવથી નફો મેળવવા માટે, ચંદનના વૃક્ષોનું ગેરકાયદેસર છેદન વધી રહ્યું છે, જેનાથી પર્યાવરણીય પ્રણાલી માટે વ્યાપક જોખમ ઊભું થાય છે અને સરકારને મહેસૂલનું નુકસાન થાય છે અને (૨) આદિવાસીઓના હાથમાં આવતા વિપુલ નાણાં તેમને દારૂ પીવા અને જુગાર રમવા તરફ પ્રેરે છે, જેનાથી ગરીબ અને નિર્દોષ આદિવાસીઓ અસામાજિક તત્વોમાં પરિવર્તિત થાય છે. જ્યાં સુધી પ્રથમ પાસાનો સંબંધ છે, અટકાયતના કારણો પરથી અમને જાણવા મળ્યું છે કે અટકાયતી ભૂતકાળમાં આવા જ બે કેસોમાં સંકળાયેલ હતો અને ૧ મે, ૧૯૯૨ ના રોજ તે આવી જ પ્રવૃત્તિમાં સંડોવાયેલો હોવાનું જણાયા પછી અટકાયતનો આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. અગાઉ ઉલ્લેખિત કલમ ૨(એ) ની સમજૂતી પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ, પર્યાવરણીય પ્રણાલી માટેના વ્યાપક જોખમને આ કાયદાની કલમ ૨(એ) ના અર્થમાં જાહેર વ્યવસ્થા પર પ્રતિકૂળ અસર માનવી જોઈએ. વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે જોકે અટકાયતના કારણોના ફક્ત ૪ માં એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે અનામત વન વિસ્તારમાંથી ચંદનના વૃક્ષોનું ગેરકાયદેસર છેદન અને નિકાલ પર્યાવરણીય પ્રણાલી માટે વ્યાપક જોખમ ઊભું કરે છે અને તેની નાજુક સંતુલન ખોરવે છે, પરંતુ આ દાવો પાયાનો છે તે દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર કંઈ નથી. અમને ડર છે કે અમે અટકાયતીના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી આ રજૂઆત સ્વીકારી શકીએ નહીં. અટકાયતના કારણોના ફક્ત ૪ પરથી એ સ્પષ્ટ છે કે આ

અભિપ્રાય જિલ્લા વન અધિકારી, વેલોરના મંતવ્ય પર આધારિત હતો. એકવાર એવું પ્રસ્થાપીત થાય કે અટકાયતનું કારણ કાયદાની કલમ ૩ ની પેટા-કલમ (૧) દ્વારા માન્ય છે, તો પછી કથિત હકીકતોની સત્યતાની તપાસ કરવી આ અદાલતનું કામ નથી કારણ કે અટકાયત આદેશની કાયદેસરતા તપાસવાની બાબતમાં આ અદાલતની ભૂમિકા મર્યાદિત છે. અટકાયતીના વકીલે આગળ એવી દલીલ કરી હતી કે ફક્ત ૪ ના બીજા પાસાથી સ્પષ્ટ થાય છે કે આદેશિત અટકાયત આદેશ પસાર કરવામાં અટકાયત કરનાર સત્તાધિકારી પર અપ્રસ્તુત બાબતોનો પ્રભાવ પડ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે માત્ર થોડા વધારાના નાણાં હાથમાં આવવાને કારણે આદિવાસીઓ દારૂ, જુગાર તરફ વળે અને અસામાજિક બની જાય એવું વિચારવું અત્યંત દૂરની વાત છે. આ દલીલ યોગ્ય છે તેમ સ્વીકાર્યા વગર (માત્ર ધારણાના આધારે), અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે કાયદાની કલમ ૫-એ તેની કાળજી લે છે. જો આપણે એમ માની લઈએ કે આ કારણ અપ્રસ્તુત અથવા અસંગત છે, તો પણ તે અટકાયત આદેશની કાયદેસરતાને અસર કરશે નહીં કારણ કે કલમ ૫-એ ચોક્કસપણે આવી પરિસ્થિતિને સંભાળવા માટે જ દાખલ કરવામાં આવી હતી. તેથી, અમને બીજી દલીલમાં પણ કોઈ તથ્ય જણાતું નથી."

તે મુજબ વડી અદાલતનો આદેશ રદ કરવામાં આવે છે.

ફોજદારી અપીલ નંબર ૭૦૨/૧૯૯૯નો આદેશિત ચુકાદો સમાન મુદ્દાઓ ધરાવે છે.

બંને પાસાઓ, હકીકતલક્ષી તેમજ કાયદાના આધારે બંને અપીલોમાં અદાલતના ચુકાદાઓ ટકી શકે તેમ નથી અને તેથી તેને રદ કરવામાં આવે છે.

બાકી રહેલો પ્રશ્ન એ છે કે સમય વીતી ગયો હોવાને કારણે શું દરેક કિસ્સામાં પ્રતિવાદીને અટકાયતનો બાકીનો સમયગાળો ભોગવવા માટે શરણાગતિ

સ્વીકારવાનો નિર્દેશ આપવો ઉચિત રહેશે. સુનિલ કૂલચંદ શાહ વિરુદ્ધ ભારત સરકાર અને અન્યો (2000 (3) એસ.સી.સી. 409) ના કેસમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું તેમ, યોગ્ય રાજ્યએ એ વિચારવાનું રહેશે કે જે કૃત્યોને કારણે અટકાયતનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો તેની અસર હજુ પણ અસ્તિત્વમાં છે કે કેમ અને શું અટકાયતીને અટકાયતનો બાકીનો સમયગાળો ભોગવવા માટે પાછા મોકલવા તે ઇચ્છનીય રહેશે. અપીલકર્તા રાજ્ય દ્વારા આ સંબંધમાં જરૂરી આદેશ બે મહિનાની અંદર પસાર કરવામાં આવશે. તમામ કિસ્સાઓમાં સમય વીતી જવો એ અટકાયતીને અટકાયતનો બાકીનો સમયગાળો ભોગવવા માટે ન મોકલવાનું કારણ બની શકે નહીં. તે બધું જ કૃત્યની હકીકતો અને વાંધાજનક કૃત્યોની અસર ચાલુ રહે છે કે નહીં તેના પર નિર્ભર છે. જે આદેશ દ્વારા અટકાયતીને અટકાયતમાં રાખવાની જરૂર હતી તેમાં દર્શાવેલ અટકાયતના સમયગાળા અને અપીલના આદેશ મુજબ જ્યારે અટકાયતીને અટકાયતમાં લેવાની જરૂર હોય તે તારીખ વચ્ચે હજુ પણ નિકટવર્તી સમયગાળાનો સંબંધ અસ્તિત્વમાં છે કે કેમ તે બાબતે રાજ્યએ વિચારણા કરવાની રહેશે.

અપીલ્સ મંજૂર કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.